

# At arbejde med grupper

Af Ali Haseki

– en introduktion til bande- og gruppelivet

Fotos  
Signe Vad



**F**indes der bander i Danmark? spørger folk af og til. Ja, det gør der. Helt konkret drejer det sig om Bandidos og HA, Hells Angels. Grunden til, at vi kalder dem bander, er, at vi definerer dem ud fra, at de har et fælles regelsæt og nogle fælles kendetegn, som gør, at når vi ser dem ude i samfundet, så kan vi forholde os til, hvem de er.

Banderne, dvs. rockerne, har så nogle "undergrupper": Red and White og X-Team, som er supportergrupper for selve banderne. De symboliserer altså noget bestemt, og de har regler, der kommer oppefra.

Dem, der er i supportergrupperne, bliver rekrutteret til selve banderne ved at udføre nogle handlinger, som ser knap så godt ud i den almindelige borgeres øjne, men i deres er med til at løfte dem videre op i hierarkiet.

I supportergrupperne er der som regel sjældent unge med anden etnisk baggrund med. Hos de etniske grupper ser vi til gengæld grupper af drenge

fra samme kvarter, med blandet herkomst, der går sammen. Nogle gange er grupperne på ti drenge, andre gange på fire drenge – alle behøver ikke være sammen hele tiden.

I drengegrupperne er der også nogle fælles regler. Det er uskrevne regler om, at man støtter op om hinanden, man passer på hinanden, og man hjælper hinanden. Det er en slags "junglelov" – gadens regler, som man indordner sig efter.

De uskrevne regler gælder også, når man møder andre unge. Møder man nogen, der er ældre, viser man respekt for dem. Hvis det er nogen, man er på omkring samme alder med, så kan man godt forsøge at tryne hinanden. Og ser man nogen, der er yngre, så respekterer man dem på en anden måde, måske mindre. Der er altså en slags hakkeorden.

Når det drejer sig om indvandrer-kredsene, vil jeg umiddelbart sige nej til, at vi har bander her i Danmark.

Der er godt nok nogle grupper, som måske har valgt at tage en bestemt sort jakke på og skrive noget på ryggen for at indikere, at de er noget, at de er en fælles ting. Og når de optræder ude i samfundet med de her jakker på, så forbinder vi dem jo direkte med det, vi kalder bander, men jeg mener ikke, der er tale om deciderede bander inden for indvandrer-kredse.

Til gengæld er der sammenhold som ærte-halm og et massivt antal grupperinger af drenge.

### **Hvorfor går man i en gruppe?**

Der kan være mange grunde til, at man danner disse grupper.

Allerede i skolen dannes der grupper. En af mine påstande er, at jeg og mine kollegaer vil kunne gå ind i en børnehaveklasse, eller første klasse i en periode, og bagefter pege ud, hvem der er de potentielle rødder, når de kommer til 6.-7.-8. klasse. For allerede i de første skoleår kan man se det ud fra deres adfærd. Man kan høre det i deres sprog, og man kan høre, hvad det er for en opdragelse, de har fået.

Jeg har for eksempel selv fået mere "samfundsopdragelse" end skoleopdragelse, og derfor besidder jeg en sort humor, en ironi og en jargon, som godt kan blive misforstået af dem, der ikke kan afkode sproget og forstå det.

Typisk lever grupperne af drenge i en meget

fast ramme: De går i skole med dem, de alligevel normalt er sammen med. I fritiden er de sammen med de samme andre drenge og snakker kun det samme sprog, så de lærer faktisk ikke, hvordan det egentlig foregår ude i samfundet. De lærer kun den gruppes sprog.

Da jeg gik i skole, var det for eksempel ballademagerne, der var en gruppe, og dem mødtes man jo med i frikvartererne, og gik og lavede lidt småballade med. Vi var måske to fra vores klasse og en fra klassen ovenover og en anden en, som vi mødtes med hvert frikvarter. Vi gik sammen, fordi vi boede i samme område.

Det ligger i vores natur, at vi godt vil være i en gruppe. Mennesker er jo ligesom aber, de er også individer, der samtidig godt kan lide at være i en gruppe af sammenhold, hvor der er en hierarkisk orden. Det er det, der gør sig gældende i vores grupper også. Man finder sammen med nogen, der ligner en selv, og som man er tryk ved.

Kulturen og baggrunden kan være underordnet, så længe man er fra samme område. Det er det, der gør sig gældende. Typisk finder man sammen med andre fra samme kvarter, eventuelt sammen med et par "udefra" – en eller andens fætter eller bror eller nær ven.

Grupperne er typisk jævnaldrende, og så er der eventuelt et par, der er yngre eller ældre. I de yngre grupper, hvor deltagerne er ca. 10-16 år drejer det sig oftest om at markere sig og pisse territoriet af. De lidt ældre grupper på 16-20-25-årige har som regel ikke brug for at pisse territoriet af, de ved, hvem de er, og hvem deres gruppe er - de er rimeligt afklaret med deres tilhørsforhold.

Der er normalt ikke piger inde i grupperne. De er typisk "omkring" gruppen. Drengene mødes med dem, kører måske rundt med dem eller tager måske hjem til dem i mindre grupper.

Nogle piger tænder jo på råstyrke, guldkæder og magt. For de af pigerne, der tænder på det her gruppeliv, sker der nogle gange det, at de vælger først den ene, så den anden og så den tredje dreng fra gruppen. Det er typisk de piger, som ikke har så meget selv. De søger en anerkendelse hos drengene, hos de "stærke".

Jeg kender til eksempler på 12 og 13-årige piger på skolerne, der giver sex for samvær.



De tror, de får anerkendelse, og de har en fornemmelse af, at de så er beskyttet, så er de med. Men det er de egentlig ikke. De bliver tværtimod stillet i et dårligt lys i forhold til gruppens drenge, de er brugt.

### ***Hvordan dannes grupperne?***

I de deciderede bander kæmper man via bestemte handlinger for at komme op i en "moderorganisation". Sådan er det ikke i drengegrupperne. Det er vigtigt at forstå, at

de her drenge ikke er bundet sammen, fordi de har fundet ud af, at nu skal de lave et fælles stykke "arbejde" eller på andre måder gøre noget fælles.

De her drenge har fundet sammen, fordi de lige bor i området og har gået på skole sammen, de kan lide hinanden, og måske har de endda været så heldige at være tilknyttet en klub, hvor de har lært hinanden at kende.

De her drenge går som regel ikke i en fælles "uniform", som indikerer, at de er en bande. Men samtidig udsender man jo hele tiden nogle signaler, omkring hvem man er, og hvad man står for. Hvem er man af type?

En ting som påklædning betyder meget. Man siger jo, at klæder skaber folk, og jeg ser dagligt, at mine rødder på den ene eller anden måde bruger deres tøj som identifikation i forhold til, hvem de egentlig er, når de går på gaden. Hvem "tilhører" de, hvem hælder de til?

Vi er ikke ude i de specielle kendetegn, man for eksempel ser i de amerikanske film – i hvert fald ikke blandt de etniske drengegrupper. I de deciderede bander og supportergrupper er der både en slags uniformer og særlige tatoveringer. Hos disse drenge ser man typisk bare, at folk går i et bestemt tøjmærke, men det er mest fordi det specielle tøjmærke giver anerkendelse.

Drengene får altså gennem tøjet en slags anerkendelse i forhold til samfundet – du ser pæn ud i tøjet, du har de rigtige mærker på, de rigtige sko. Hvis du skal et eller andet, er det vigtigt at se pæn ud, for du ved, at når du går ind af døren, så har du alle odds mod dig. Men tøjet er med til, at du får en status, der hvor du kommer. Indtil du lukker munden op. Og måske sender nogle forkerte signaler.

Selv kan jeg godt lide, at mit tøj skal være pænt, men det skal også være afslappet. Jeg hælder ikke til noget bestemt, men jeg går heller ikke af vejen for at have noget Adidas eller North Face på. Og så er der allerede nogen mennesker, der unægtelig vil kategorisere mig i forhold til, hvilken slags jakke, jeg har på – så er jeg nok "sådan en".

Jeg kan drage en parallel til, at jeg har guldkæder og den slags. Men jeg vælger at lade være med at tage dem på, fordi det sender nogle forkerte signaler til dem, jeg arbejder med, dem, jeg skal arbejde for og deres forældre. Hvis de ser en guldkæde om halsen

på mig, så kategoriserer de mig allerede der. Og derfor klæder jeg mig ikke ud som en, der ligner 3.000 kroner.

De signaler, man sender, får altså fordømmene til at træde i kraft. Når jeg pludselig ser en ung rod i pæne bukser, pæn skjorte og fin jakke, så tænker jeg da "hvad sker der, han passer jo ikke ind i det tøj, der er noget med ham". Selvfølgelig kan han have det her tøj på. Men når jeg – som ovenikøbet allerede er i suppedasen og arbejder med de drenge – allerede har den her tanke, hvad har andre så?

### **Alliancer, territorier og kriminalitet**

Hvad laver de så i drengegrupperne? Som jeg før har nævnt, så er der nogle af de små rødder, som kridter deres egne territorier op i små grupper – de er fra et bestemt boligområde – "vi er Blågårdsgade, Mjølnerparken er Mjølnerparken og Lundtoftegade er Lundtoftegade." Sådan er det.

Der opstår så ofte nogle indbyrdes stridigheder, så grupperne har deres små kampe. Det kan være en eller andens pige, den ene har bollet, eller det kan være en, der har taget en cd fra en anden, så skal der et par drenge ned for at hente den, og så skal de op og slås med gruppen, og så står gruppens fætre der lige pludselig...

Der kan også sagtens laves en slags alliance, hvor en eller flere grupper slår sig sammen mod en udenforstående part.

Vi havde en episode på Blågårds Plads for nogen tid siden. Det var en god sommerdag, så der stod en masse mennesker dernede. Så skete der noget så tåbeligt som, at to grupper fra andre steder i byen skulle slås, de havde noget kørende med hinanden. Jeg ved ikke, hvem af grupperne der havde inviteret hvem, men de havde åbenbart fundet ud af, at Blågårds Plads er rimeligt neutralt og centralt, så der skulle de mødes og slås.

Så lige pludselig så vi de her mennesker – til venstre side kunne jeg se den ene gruppe stå, og til højre side kunne jeg se den anden gruppe. I midten stod alle os fra Blågårds Plads bare, og det hele kogte.

På en eller anden måde fik vi sagt til de her mennesker "Hvad? Tror I, I skal slås her på Pladsen?"

Vores interesse var ikke, hvad det var, de var kommet op at toppes om, de skulle bare

ud. For vores skyld måtte de da godt æde hinanden på pladsen, og så kunne vi bare stå og være tilskuere til den fedeste slåskamp mellem 20-30 mennesker på den ene side og 20-30 mennesker på den anden side. Men det var jo egentlig ikke det, det gik ud på.

Det gik ud på, at i den tid, var der så meget årvågenhed omkring Blågårds Plads og så meget fokus på det, så pressen ville have slået det op som om det var masseslagsmål, bandeslagsmål, gadekamp og alt muligt. Og det ville være meget uhensigtsmæssigt.

Det var ikke fordi alle så tænkte "Åh nej, det må ikke stå i pressen", men der var nogle af os, der er ældre, der var med til at sige "Prøv lige at høre her, det kan vi ikke have her, de skal væk herfra." Og så var der nogle af de yngre fra pladsen, som trådte i karakter og sagde "Prøv lige at høre her, så er det bare ud, og det kan ikke gå hurtigt nok."

Når folk snakker om drengegrupperne, tænker de ofte på disse slagsmål – og så kriminalitet. Kan man være med i en gruppe uden at være kriminel? Ja, det kan man, men grænsen er hårfin.

Man kan godt være den lidt pæne i gruppen, som måske er "den tænkende". Man kan være den i gruppen, som har nogle strenge storebrødre eller forældre, der siger, at man ikke må lave noget kriminelt, og man har vitterlig respekt for dem eller er bange for dem. Og derfor formår man at lade være med at lave så meget.

Men ligefrem at undgå at deltage i nogen form for kriminalitet, det er svært.

Jeg oplever gentagne gange, at selv den dreng, som egentlig ikke gør noget, som bare er med i en gruppe, han oplever jo selv at være til stede, for eksempel når røveriet sker. Han er godt nok ikke en aktiv part, men i kraft af, at han ser det med sine egne øjne, så er han deltager på den ene eller anden led. Og det gør så, at han på en måde bliver aktiv i gruppen.

Hvis du for eksempel overværer, at jeg går hen og smadrer en rude, og du ikke melder mig eller træder ind, så er du med – det er den måde, loven definerer det på.

Det vil altså sige, at selv de her drenge, som egentlig ikke har kaos og kriminalitet som omdrejningspunkt, som har et godt familiemønster og nogen, som er opmærksomme

på, hvad det er, de laver – de kommer desværre af og til til at være på det forkerte sted på det forkerte tidspunkt.

Måske får han så en dom over nakken for det. Og der er det så, det bliver farligt. Hvis han er over 15 år, kan han komme i fængsel. Og så sker der det, at han ændrer sig fra at være denne her lidt pæne og ikke så aktive gut til at være aktiv, fordi nu er han gået et skridt op ad trappen, for nu har han været inde og bure.

Når han endelig kommer ud igen, så er det helt underordnet, hvor pæn og stille han egentlig var før, for nu har han sgu været inde og sidde, han er blevet en af de seje. Sådan er jargonen. Og det er desværre med til at løfte ham i en negativ retning.

Når han så nu er havnet i den her suppedas, så er der nogle andre ting, der popper op i hovedet på ham, såsom "Nu er jeg kriminel - nu kan jeg ikke få arbejde – nu er jeg færdig". Og det presser ham ud i næste skridt: "Så kan jeg bare gå ud og lave et knæk, for nu er jeg jo alligevel kriminel". Sådan starter det ofte, og det fortsætter, til han bliver taget igen.

Nogle unge oplever, at de bliver "løftet", fordi de kommer ind og sidde. De bliver skubbet videre ud i det. Så får de smag for det. Og lige pludselig kan de ikke stoppe det.

Danmarks største arbejdsformidling ligger jo ikke på Vesterbrogade. Det er vores arrester og fængsler. Fordi der sidder drengene og tænder hinanden op. De sidder jo alle sammen på grund af deres tro: De troede, det ville gå, men det gik bare ikke. Så sidder de derinde og kan tænke over, hvad det var, der ikke gik, og kan få to nye fif til det, der skal gå næste gang.

### ***Et fællesskab om nederlag***

Når drengene vælger gruppelevet, får de selvfølgelig noget ud af det: Tryghed, hjælp fra hinanden, bekræftelse på godt og ondt, en fælles omgangstone og et fælles sprog. De får også en fælles holdning til tingene.

For det meste går det ud på at bekræfte hinanden i nogle dårlige holdninger – "De andre er dumme". I skolen kan det for eksempel gå ud på, at hvis der er en fra gruppen, der mener, at en bestemt lærer er dum, så mener de alle sammen, at den lærer er dum. Og så er det nok lidt trist at være



lærer – så hjælper det ikke meget at komme og klandre læreren for det og sige "Gi' dem nu en chance, ikke?"

En skolelærer, der har med rødder at gøre, vil ofte se denne her gruppementalitet i klassen - hvis læreren tiltaler en af drengene, så er der hurtigt to, der støtter.

De fleste af drengene har gået på samme skole og måske endda i samme klasse, og hver især på sin måde er de blevet smidt ud eller har følt sig uretfærdigt behandlet.

En af de ting, drengene har til fælles, er nederlag. Og flere nederlag. De har oftest hver især haft en masse nederlag i folkeskolen på den ene og den anden måde, både fagligt og sprogligt. Når de eneste ord, de kunne, måske var "bøsse" og "luder" og "fuck dig", får man jo sproglige problemer.

Gennem de nederlag, de får, fornemmer jeg, at der kommer en rodløshed. De finder hinanden, og det er det eneste, de finder. I gruppen finder de trøst i hinanden. Det, de drenge så gør med hinanden, er, at de dagen lang går og bekræfter hinanden i deres egne usselheder, svagheder, nederlag, vrede og had.

Det mønster, jeg ser hos mange af drengene med anden etnisk baggrund, er, at de har svært ved at fastholde sig selv i det, man sætter dem i gang med - eller de selv er kommet i gang med. En af grundene kan være, at de aldrig har været gode nok til noget. At de i hvert fald aldrig er blevet bestyret i, at de har været gode til noget.

Samtidig har de ikke kunnet skabe sig det netværk i fritiden, der er så vigtigt, når man er så ung – et netværk uden for skolen, for eksempel i foreningslivet, hvor man kan møde nogle nye mennesker som for eksempel Hans og Peter, der ikke lige bor i området og har nogle anderledes og sundere interesser. Den slags netværk får de ikke dannet.

### **Gruppens liv**

Hvis jeg skal beskrive en gruppe på for eksempel en fem-seks drenge billedligt, så ser jeg dem som en slags monster. Hvis vi kigger på monsteret, så har det måske et eller to hoveder – det er dem, der styrer, tænker og bestemmer.

Så er der røven, som bare følger med eller bliver sat til ting – "Hent lige noget sodavand, gør lige sådan, svin lige ham der til..."

Og så er der maven midt i mellem, den følger bare med, både på godt og på ondt.

Dem, der er de styrende organer – hovederne – render rundt og fylder og larmer. De er lidt højroastede her og der, men de gør ikke selv rigtig noget. Er der for eksempel en, der skal svines til eller noget, så er det røven af monsteret, der træder til. Røven hungrer nemlig hele tiden efter anerkendelse og respekt fra både hovedet og maven.

Hvis man har en smule erfaring, er det tydeligt at se, hvem der er placeret hvor: Røven prøver hele tiden på at gøre noget, så han - eller de - kan komme op og få anerkendelse og kigger hele tiden hen til hovedet eller hovederne - de stærke – efter denne anerkendelse.

Det er også her, røven søger hjælpen, hvis der skal bruges noget støtte. Han forventer helt klart, at hovedet vil rejse sig for ham, hvis nogen kommer for tæt på ham.

Røven lever af at være i gruppen. Han er beskyttet. Hvis han skiftede gruppe, ville han havne i samme situation. Men han ville måske ikke være beskyttet nok, fordi han har en tættere relation til dem i den gamle gruppe.

Maven følger bare med. Den er der bare, den griner med og ser til. Den er en del af begge ender. Den er ikke et af de "organer", der bliver udnyttet. Den er kroppen i det, den er med til at bære både den ene og den anden ende, den kan sige lidt til den ene og lidt til den anden og forbinde begge veje.

Hovedet har en speciel rolle i gruppe-mønstret. For hele tiden at skulle hævde sig, så bliver hovedet eller hovederne nogle gange nødt til at træde i karakter og gøre noget for at de kan beholde deres status. De bliver nødt til at føre tingene helt ud, selvom de måske står i en situation, hvor de bagefter kan fortryde det, de har gjort.

Nogle gange bliver hovedet altså "nødt til" at gøre nogle kriminelle ting, som er dødsyge og skudt i hovedet, men som giver ham status og anerkendelse. Det er en balancegang, hvor hovedet ikke kan stoppe, fordi han har den status, han har. Og hvis hovedet viser tegn på svaghed, vil der være nogen, som måske ikke direkte vil prøve at overtage, men i hvert fald vil stille sig op på samme piedestal som hovedet.



***At arbejde med gruppen***

Kan man overhovedet arbejde med drengene som en gruppe, eller skal man forsøge at splitte gruppen op og arbejde med drengene enkeltvis?

Hvis man kender signalerne, kan man se, hvordan gruppen fungerer som det monster, jeg før har nævnt. Men man bliver også nødt til at se, hvem gruppen består af. Der er måske en araber, en pakistaner, en albaner

og et par andre. Det er altså ikke en "kultur", vi kigger på. Derfor bliver vi nødt til at kigge på drengene som individer også.

Det er altså ikke nok kun at arbejde med dem som en gruppe. Arbejdet skal starte med gruppen, og derefter skal der tages udgangspunkt i individerne – arbejde med det enkelte individ sammen med gruppen eller dele af den.

At arbejde med grupper kræver nogen erfaring. Erfaringen gør det nemmere at gennemskue, hvem der er hvad i gruppen, og hvor man eventuelt kan sætte ind.

Alle grupper er forskellige. Nogle gange er det bedst at starte med at arbejde med en af de svage fra røven, andre gange kan det være bedst at starte i hoved-enden.

Hvis vores hensigt ikke kun er at løfte den enkelte, men at være med til at løfte hele gruppen, så skal vi være med til at finde nogle kvaliteter hos de svagere stillede, så man kan fremhæve dem i forhold til de stærkere stillede.

På den måde kan man vende dem rundt og vise, at de også har nogle kvaliteter, de kan byde ind med. Og at det hele egentlig ikke er så sort og hvidt, som hovederne selv render rundt og tror - at de er de sejeste og de smarteste.

Hvis man kan få fat i en fra røven eller en fra mave-sektionen og få dem til at gøre noget positivt, kan det samtidig trække en med fra hovedet, men det skal være hovedet selv, der bliver interesseret – det skal ikke være den svagere stillede, der trækker hovedet med, for det vil lederen miste status af.

Et eksempel er en gruppe drenge, som er i klubben og spiller bordtennis mod hinanden og mod nogle af de andre i klubben. Der er en af drengene fra røv-sektionen, der spiller med en udenforstående dreng, og drengen fra gruppens røv-sektion viser sig at være knald-dygtig.

Bagefter skal drengen fra røvsektionen spille mod et af gruppens hoveder. Men nu kan det godt være, at den knald-dygtige dreng fra røvsektionen pludselig taber med vilje, fordi det er hovedet, han spiller imod. Han prøver måske at indynde sig hos hovedet ved at nedgøre sig selv i forhold til de andre.

Andre gange kan det også ske, at den dygtige gut slasker hovederne ved at vinde over dem, og på den måde vinder han alligevel en

slags status i gruppen, så han møver sig lidt længere op, fordi der er noget, han er god til. Det vil sige, at hver gang det kommer til det punkt, hvor de skal spille bordtennis, så har de ham. Og så er der måske en anden, der er god til fodbold osv.

Hvis det nu var hovedet, man fik i gang med noget, ville man måske regne med, at det ville virke meget motiverende for alle de andre. Men det mener jeg faktisk ikke det vil, fordi de andre hele tiden ser sig selv som de svage individer. Og det, at den stærke kan gøre noget, vil de ikke kunne bruge til noget særligt, fordi de tænker "Han er jo den seje, der godt kan alt det der. Det kommer naturligt for ham".

For dem er det helt soleklart, at det er den stærke, som kan klare den slags, og så tænker drengene fra røven og maven ikke "Jamen det kunne jeg da også godt gøre" – de tænker aldrig sig selv først. De tænker "Jeg er svag, og der er nogen, der er stærkere og hårdere end mig".

Derfor tror jeg, at man skal gå efter maven eller røven og så lede efter skjulte talenter her. Hvis man for eksempel kan få nogle af dem, der er lidt svagere stillet til at gøre sig bevidste om, at de er gode til noget – for eksempel bordtennisdrengen fra før - og så siger "Okay, nu laver vi en bordtennisklub, nu skal vi ud og spille nogle kampe, og ved I hvad? Der skal trænes, og det skal klares af ham der, I render rundt og tror, er den svage."

Så bliver situationen vendt på hovedet. Du vender i hvert fald den stærkes verden om på hovedet. Og det er en verden, han ikke rigtig kan forholde sig til, for der er han underdanig, og der er han ikke det styrende organ overhovedet. For hvis ham den lille "svage" Mohammed siger "Jamen prøv nu at hør, du server forkert, du skal gøre sådan", så er det ham, der irttesætter hovedet. Og så er alting lige pludselig helt omvendt.

Hvis man så kan lykkes med at få det her hoved og nogle af dem fra maven til at reagere på noget af det, lille Mohammed siger, og blive bedre, så er man med til at løfte røven helt op til hovedet, så er han blevet anerkendt.

Han har måske ikke direkte fået respekt, men han er blevet anerkendt, fordi han har lært hovedet noget. Og der starter omvælt-



ningen i gruppen, hvor man igennem den sejr måske kan være med til at lave nogle ting om.

### **At træde ud af gruppen**

På et tidspunkt ønsker en eller flere af drengene måske at træde ud af gruppen. Det er umuligt at gøre alene, så det skal man have støtte til, hvis det skal lykkes. Og samtidig skal man have noget at træde ud til – det er for svært at træde ud til ingenting, man skal have noget konkret at gå efter.

Mit råd er: hvis man har fået fat i for eksempel en af de svage i gruppen – så prøv at være med til at skabe et alternativ uden for gruppelevet, og husk samtidig hele tiden at følge op på ham.

Samtidig bør man sige til ham, at han ikke bare skal give slip på sine venner, man skal huske ham på, hvor vigtigt det er med venner. Han skal stadig kunne komme i gruppen, men bare ikke på samme måde som før.

Det vil være meget svært for ham i starten at sige nej til mange ting, sige nej til at lave det ene og det andet. Og er han alene om det, vil det være meget svært for ham. Men har han en person eller to, som kan hjælpe ham til et alternativ og fastholde ham i det, så kan det godt lykkes.

Grunden til, at det er så svært at gøre på egen hånd er, at han mister sin identitet, sit sammenhold, sine venner. Han mister den respekt, han plejer at have, sin beskyttelse og sin personlighed, fordi han er en person i den gruppe. Træder han ud af gruppen, er han trådt væk. Så er han trådt ved siden af. Så er han intet.

Jeg kender en dreng, der er trådt ud af sin gruppe og er kommet væk. Han har haft meget svært ved at træde ud af gruppen, og hele tiden hungre efter at komme tilbage til den her gruppe, tilbage til sine venner, hans drenge.

Men det, der sker, hver gang han kommer tilbage, er, at han ser, at de andre drenge står på samme sted. Og der er det meget vigtigt at træde ind og vise ham, at de ikke er nået længere, mens han har flyttet sig:

"Prøv at se, hvor du selv er kommet til. Du kan jo stadig gå hen og hilse på dem. Men du siger jo selv til mig, at når du går ned og hilser på dem, så er de sgu lidt underlige." Og det bestyrker ham i at tænke, godt det ikke er ham.

Når en dreng vil træde ud af gruppen, er det faktisk ikke selve alternativet, han træder ud til, der er det vigtigste. Det vigtigste er den eller de personer, som støtter ham i det.

Der skal simpelthen være noget menneskelig støtte – en person, som kan sige til, når han gør nogle gode ting, og som kan sige til, når han gør nogle knap så gode ting: "Du bliver nødt til at tænke det her igennem igen. Det er vigtigt. Hvad er det for noget, hvor er du på vej hen? Kan du så komme ind på plads!" – det er sådan nogle ting, der ofte mangler.

Alternativer er der masser af. Det er selve fastholdelsen, der er så vigtig, for det er der, mange af vores drenge brænder sig. Hvis man for eksempel hjælper en af dem til at gå i gang med en uddannelse, så skal man hjælpe med det hele helt igennem.

Når det er dig, der har sat det i gang, så er det også dig, der bliver nødt til at være der for ham. Og siger du bare "Nå ja", så kommer du til at miste ham, og han kommer til at miste det, han egentlig skal holde fast i.

Deres største problem er at fastholde sig selv. Og der skal vi være der.

Jeg er selv 31 år i dag. Hvis jeg mistede mit arbejde, så ville jeg gå i hundene. Jeg ville måske nyde den første uge, men efter det, ville jeg have brug for en kontaktperson, der kunne fastholde mig. Og jeg er 31 år. Snakker vi så om 15-16 årige drenge, som lever i en gruppe med alt det usynlige gruppepres - "vi bliver nødt til at bekræfte hinanden i de her dårlige ting, vi gør, for at kunne fastholde hinanden i det, vi egentlig laver"...

Med mange af de her drenge vælger man at anbringe dem langt væk. Til det siger jeg nogen gange:

"Jamen prøv at hør, kære ven, hvis du anbringer ham her, tro mig, han kommer tilbage til København. Og så kan du anbringe ham i Skagen. Jeg vil vædde min hat på, at han kommer tilbage dagen efter i København, Og så kan du kun be' til, at han ikke har tæsket nogle af de pædagoger deroppefra, så han har begået en kriminel handling, som han senere vil fortryde, fordi du har proppet ham derop. Det er ikke det, han har brug for."

Generelt har de her drenge ikke andet netværk end den lille landsby, de lever i. Og det er lige som at tage en fisk ud af vandet, hvis

man bare lige fjerner dem fra deres område og gruppen. De kan slet ikke forholde sig til det. Det er der, hvor de har deres største barriere i forhold til samfundet og almindelige "normale" mennesker.

Drengene er tæt knyttet til deres lokalområde. Hver dag hele året rundt ser vi for eksempel, at folk mødes på Blågårds Plads på godt og ondt. Man mødes måske til en fodboldkamp, man mødes til at politiet er dernede. Man mødes til sol og glæde, man mødes for at møde mennesker, men man mødes altså ikke for at "bande" sig.

Omkring Blågårds Plads, på Nørrebro i det hele taget, der ser du mennesker hilse på hinanden på kryds og tværs, der kender man hinanden og tager del i hinandens miljø. Men man kan ikke kalde Blågårds Plads en bande, mener jeg.

Der har altid været et sammenhold på Blågårds Plads. Før var det negativt – det gik i hvert fald ud på, at man skulle have nogle negative ting i gang.

Alt muligt held, et stort stykke arbejde og en god indsats har været med til at vende en del af det, så sammenholdet i dag fungerer mere positivt. Der er kommet nogle nye initiativer op, hvor de unge selv har været med til at vende billedet.

Der er jo blevet lavet en masse arbejde dernede, som har vist sig at have virket. Og det kan vi jo kun være glade ved. Det er fedt at gå i Blågårdsgade, og det skal det altid være.

Men dermed være ikke sagt, at der ikke eksisterer nogle rødder på Blågårds Plads, og at der ikke er drengegrupper i området. Vi er jo en del af det. Og jeg er da stadig en af rødderne fra Blågårds Plads, selvom jeg nu er blevet 31 år og er socialarbejder.

Selvom Blågårds Plads er et eksempel på, at billedet kan vendes, er det stadig sådan, at når almindelige mennesker ser sådan en flok rødder, som er enormt højtråbende og fylder enormt meget i gadebilledet, så bliver opmærksomheden negativ.

Folk vil gerne kalde det en bande, for så er

det helt klart defineret, hvad vi snakker om. Når jeg sidder i en eller anden sammenhæng og hører på, at nogle af for eksempel lærerne refererer til en "bande", så kan jeg se på forsamlingen, hvad det gør ved dem, lige så snart de hører ordet "bande":

Så tænker de "farligt, farligt – våben og fælles regler om øje for øje og tand for tand." Alle de her skræmning popper op hos folk. Men hvis man nu i stedet vender det om og kaldte det en "gruppe" af drenge? En gruppe kan man jo relatere til i mange andre sammenhænge.

Jeg sidder for eksempel selv i en gruppe i kommunen, jeg er en del af mange grupper, gør det mig værre? Nej, det gør det jo ikke, men jeg kunne lige så godt have sagt, at jeg er i en "bande", for vi taler også et fælles sprog, vi mødes også, vi har også fælles omgangsformer...

I forbindelse med ungdomskonferencen Hjerter i Sovs i 1996 var vi en del, der fik nogle fede ens jakker. Når vi kom gående flere sammen med de jakker på, så lignede vi jo bestemt ikke nogen, som folk var glade for at se. De troede vi var en bande, men sådan hang det jo ikke sammen.

Men er der grund til at være bange for fremtiden – bliver der flere bandede og grupper? Jeg ved det ikke, men man kan måske godt mistænke fremtiden for, at der kommer en slags bandedannelser inden for de etniske rækker.

Grunden til, at jeg tror det, er, at der kommer flere og flere af de regulære banders support-teams. De rekrutterer yngre og yngre rødder, og i kraft af, at det er danske rødder, der får fodfæste i de her fællesskaber, kunne man godt mistænke rødder med anden etnisk baggrund for også at finde sammen i sådan nogle fællesskaber på den ene eller den anden måde, sådan så de kan forsvare sig mod supportergrupperne, der popper op i hele landet.

*Ali Haseki er gadeplans- og integrationsmedarbejder på Nørrebro i København*